

худ. А. Горською та поетом В. Симоненком концертів укр. пісні. Щоб уникнути подальш. переслідувань, виїхав на Волинь. Відтак повернувся до К. і працював викл. музики в одній із СШ. У серп. 1977 в заяві до ПВР УРСР домагався права виїхати з СРСР й емігрувати до Канади.

13.12.1978 заарешт. за сфабрикован. звинув. 3.02 1979 засудж. судом Рад. р-ну м. К. за ст. 206 ч. 2 КК УРСР на 3 р. таб. заг. режиму. 10.02 т. р. Н. Світлична та М. Горбаль відправили лист до кан. прем'єр-міністра Трюдо на оборону С. 22.03.1978 Верховн. суд УРСР після розгляду касаційн. скарги вирок С. залишив без змін. Покарання відбував у ВТК с. Стара Збур'ївка Херсон. обл.

По закінч. терміну звільн., виїхав з СРСР. Жив у США. 2005 повернувся в Україну.

«СМОЛОСКИП» — вид. СУМ Буковини. Неформ. газ. вийшла в Чц. 1989. Ред. В. Філіпчук.

«СМОЛОСКИП» — укр. вид-во ім. Василя Симоненка. Засн. як незалежне укр. вид-во 1967 у м. Балтимор (США) за сприяння укр. громади США й Канади.

1967–1977: Гол. вид-ва були Осип Зінкевич (1967–1977), Андрій Зварун (1977–1991), членами кер. органів у різні роки були О. Зінкевич, А. Зварун, А. Фединський, А. Каркоць; представники у Канаді — Р. Горейчук, Б. Колос, В. Соколик, в Аргентині — О. Яхно, О. Хам.

1967 при вид-ві було створено УІС «Смолоскип», яка розсилала до укр. ЗМІ повідомлення про арешти й суди в Україні, про укр. політв'язнів, про твори укр. самвидаву. 1974 створено англom. УІС, яку очолював Б. Ясень (Ю. Саєвич), 1975 — іспаномовну в Буенос-Айресі (Аргентина), яку очолював О. Яхно.

1970 при вид-ві створено Орг-цію оборони людськ. прав в Україні «Смолоскип», яку очолювали А. Зварун, А. Фединський, О. Зінкевич. Орг-ція готувала буклети, листівки, інформ. мат-ли про репресії в Україні й про укр. політв'язнів, організовува-

ла акції на їхню оборону, координувала оборонну д-сть з Міжн. амністією, укр. правозах. групами в США й Канаді, співпрацювала з ними.

Вид-во «Смолоскип» вид. твори укр. письм. 1920–30-х, заборонені в Україні, в цій серії вийшло найповніше вид. творів М. Хвильового у 5 т. та зб. мат-лів і документів «Лесь Курбас», водночас виходили твори й документи укр. самвидаву, УГГ.

Вид-во «Смолоскип» публікувало кн. про шістдесятників, репресії в Україні, правозах., дисидентів, політв'язнів і деякі їхні твори.

БІБЛЮГРАФІЯ

Публікації: Zinkewych O. Svitlychny and Dzyuba: Ukrainian Writers Under Fire. — 1966. — 52 с.;

Зінкевич О. 3 генерації новаторів: Світличний і Дзюба. У джерел модерн. укр. критики. — 1967. — 243 с.;

Гончар О. Собор. — 1968. — 239 с.;

Zinkewych O. Ukrainian Olympic Champions. — 1968. — 43 с.;

Костенко Л. Поезії / Упор. О. Зінкевич. — 1969. — 357 с.;

(Холодний М.). Крик з могили: Захалавні вірші з України / Передм. Ю. Бойка. — 1969. — 60 с.;

Сверстюк Є. Собор у рiштованні. — Спільно з ПУДФ, 1970. — 173 с.;

Голобородько В. Летюче віконце. — Спільно з ПУДФ, 1970. — 235 с.;

Укр. вісник: Захалавн. журн. з України. — Вип. I–II, січень–травень, 1970. — Спільно з ПУДФ, 1971. — 246 с.;

Укр. вісник: Вип. III, жовтень, 1970. — Спільно з вид-вом «Новий шлях». — 1971. — 118 с.;

Укр. вісник: Вип. IV, січень, 1971. — Спільно з ПУДФ, 1971. — 191 с.;

Осадчий М. Більмо. — Спільно з ПУДФ, 1971. — 208 с.;

Амальрик А. Чи проіснує Рад. Союз до 1984 р.? / Передм. Я. Гайваса. — 1971. — 98 с.;

Укр. вісник: Вип. VI, березень, 1972. — Спільно з ПУДФ, 1972. — 183 с.;

Широке море України: Документи самвидаву з України. — Спільно з ПУДФ, 1972. — 378 с.;

Бумеранг: Твори Валентина Мороза / Передм. Ю. Стефаніка. — 1974. — 303 с.;

Boomerang: The Works of Valentyn Moroz / Упор. Я. Бігун, перекл. на англ. Б. Ясеня (Ю. Саєвича), А. Фединського, передм. П. Л. Герспера. — 1974. — 272 с.;

Калинець Ігор. Вогонь Купала: Поезії / Передм. Л. З. Онишкевич. — 1975. — 48 с.;

Укр. вісник: Вип. VII–VIII, весна, 1974. — Спільно з ПУДФ. — 1975. — 152 с.;

Бердник О. Блакитний Коваль / Передм. Г. Павлокімця (Н. Мриц). — 1975. — 88 с.;

An Interview with Political Prisoners in a Soviet Perm Camp. — 1975. — 30 с.;

Women's Voices from Soviet Labor Camps. — 1975. — 16 с.;

A Ukrainian Priest's Appeal from a Soviet Labor Camp (Звернення свящ. В. Романюка до Папи Павла VI і Світов. Ради Церков). — 1976. — 12 с.;

Three Philosophers — Political Prisoners in the Soviet Union (Справи В. Лісового, Є. Пронюка, М. Бондаря). — 1976. — 18 с.;

Invincible Spirit. Нездоланий дух: Мист-во і поезія укр. жінок, політ'в'язнів в СРСР. Двомовне вид. / Упор. Б. Арей (О. Зінкевич), перекл. на англ. Б. Ясеня (Ю. Саєвича), худ. оформл. Т. Горалевського. — 1977. — 136 с.;

Terelya J. Notes from a Madhouse: A Firsthand Account by an Ukrainian Political Prisoner of Soviet Psychiatric Prison. — 1977. — 16 с.;

Руденко М. Хрест: Самвидавна поема. — 1977. — 24 с.;

Dissent in Ukraine: The Ukrainian Herald, Issue VI / Перекл. на англ. Л. Джонс і Б. Ясеня (Ю. Саєвича). — 1977. — 215 с.;

The International Sakharov Hearing / Перекл. на англ. М. Гарасовської і О. Ольговича (Р. Чайковського). — 1977. — 336 с.;

Бердник О. Україна січі вогняної: Есеї, листи / Упор. Б. Арей (О. Зінкевич). — 1977. — 90 с.;

Information Bulletin of the Ukrainian Public Group to Promote the Implementation of the Helsinki Accord № 1 / Перекл. на англ. Б. Ясеня (Ю. Саєвича). — 1978. — 24 с.;

Укр. правозах. рух: Зб. документів і мат-лів Укр. Гельс. Групи / Упор. О. Зінкевич, передм. А. Зваруна. — 1978. — 480 с.;

Руденко М. Прозріння: Зб-ка самвидав. поезій / Передм. П. Григоренка, післяслово І. Качуровського. — 1978. — 400 с.;

Грицяк Є. Коротк. запис спогадів (Для себе самого): Історія Норильськ. повстання. — 1980. — 128 с.;

Бердник О. Свята Україна: Есеї й листи / Упор. Б. Арей (О. Зінкевич). — 1980. — 208 с.;

Караванський С. Сутичка з тайфуном: 36-ка поезій. — Спільно з ОУП «Слово». — 1980. — 188 с.;

Strokata-Karavanska N. Ukrainian Women in the Soviet Union: Documented Persecution (1975–1980). — 1980. — 64 с.;

The Human Rights Movement in Ukraine: Documents of the Ukrainian Helsinki Group, 1976–1980 / Перекл. на англ. Б. Ясеня (Ю. Саєвича) і Л. Верби (Д. Стець), передм. А. Зваруна, вступне слово Н. Строкатої-Караванської. — 1980. — 277 с.;

Information Bulletin of the Ukrainian Public Group to Promote the Implementation of the Helsinki Accords № 2 / Перекл. на англ. Л. Верби (Д. Стець) і Б. Ясеня (Ю. Саєвича). — 1981. — 104 с.;

The Ukrainian Helsinki Group: Five Years of Struggle in Defense of Rights. — 1981. — 45 с.;

Інформ. бюлетені Укр. гром. групи сприяння виконанню Гельс. Угод: ч. 1, 2, 1978; ч. 3, 1979; ч. 1, 2, 1980 / Упор. О. Зінкевич, післясл. Н. Строкатої. — 1981. — 220 с.;

Руденко М. На дні морському: П'єса з часів сталінськ. терору й окупації України німцями. — 1981. — 80 с.;

Холодний М. Про душу в пісні та про пісню в душі / Упор. О. Зінкевич. — 1981. — 139 с.;

Ethnocide of Ukrainians in the USSR: The Ukrainian Herald, Issue VII–VIII / Перекл. на англ. О. Сацюк і Б. Ясеня (Ю. Саєвича), передм. Р. Конквеста. — 1981. — 209 с.;

Мельничук Т. Із-за ґрат: Поезії (Зб-ка поезій, написан. на волі і в ув'язненні). — 1982. — 82 с.;

Укр. політ'в'язні в СРСР: Адресний покажчик / Упор. М. Гарасовська. — 1982. — 204 с.;

Тихий О. Роздуми / Упор. О. Зінкевич. — 1982. — 79 с.;

Руденко М. Орлова балка: Роман (Самвидавний роман про життя в сучасн. Україні) / Передм. І. Качуровського. — 1983. — 454 с.;

Укр. Гельс. Група: 1978–1982. Документи і мат-ли / Упор. О. Зінкевич. — 1983. — 998 с.;

Крамар Є. Дослідження з історії України / Упор. П. Якуб'як (О. Зінкевич). — 1984. — 187 с.;

Карий Л. Крах: Докум. роман з часів Друг. світов. війни (Самвидав. твір з України). — 1985. — 564 с.;

Мартирологія укр. церков. — Т. II: Укр. катол. Церква: Документи, мат-ли, християнськ.

самвидав України / Упор. О. Зінкевич, свящ. Т. Лончина. — 1985. — 839 с.;

Мартирологія укр. церков. — Т. I: Укр. Православна Церква / Упор. О. Зінкевич, О. Воронин, вступне сл. митр. Мстислава (Скрипника), передм. А. Жуковського. — 1987. — 1207 с.;

Василь Стус в житті, твор., спогадах та оцінках сучасників / Упор. О. Зінкевич і М. Французенко, передм. Н. Строкатої. — 1987. — 463 с.;

Укр. вісник: Львів, вип. 7, 8, 9–10, серпень, вересень, жовтень–листопад, 1987. — 1988. — 640 с.;

RUKH: Program and Charter of the Popular Movement of Ukraine for Restructuring / Упор. Ю. Саєвич і А. Сороковський, перекл. на англ. М. Олійник. — Спільно з УНС, 1989. — 51 с.;

Кафедра: Літ.-мистецьк. та наук.-популярн. кварталник. Л., № 7, 1989. — 173 с.;

Кафедра: Літ.-мистецький та наук.-популярн. кварталник. Л., № 8, 1989. — 1990. — 205 с.;

Антоненко-Давидович Б. Сибірські новели / Упор. О. Тимошенко. — 1990. — 310 с.;

Декларація про держ. суверенітет України. Declaration on the State Sovereignty of Ukraine / Двомовне вид., перекл. на англ. Р. Гадзевич. — 1990. — 10 с.;

Пашко А. На вістрі свічки: Вірші і ст. — 1991. — 76 с.;

Калинець І. Невольнича муза: Вірші 1973–1981 рр. / Передм. Д. Гусара-Струка. — 1991. — 452 с.;

RUKH: Program, Charter and Documents of the Popular Movement of Ukraine (1990) / Упор. Я. Білінський, перекл. на англ. М. Олійник. — Спільно з УНС. — 1992. — 152 с.;

Луцький Ю. Листування з Євгеном Сверстюком (Листування з часу заслання Є. Сверстюка). Роки 1980–1988. — 1992. — 89 с.;

Доній О. Студ. революція на граніті: Фотоальбом про студ. голодування в жовтні 1990 / Передм. М. Розумного. — 1995. — 130 с.;

Неформальна преса в Україні: 1988–1991. Каталог за мат-ми газ. фондів Нац. б-ки України ім. В. Вернадського. — 2001. — 144 с.;

Сапеляк С. Хроніки дисидентські від головосіку: Невольнича мемуаристика / Передм. М. Жулинського. — 2003. — 264 с.

О. Заливаха. Альбом / Упор. Б. Мисюга, передм. Є. Сверстюка. — 2003. — 160 с.;

Укр. Гельс. Група. До 30-річчя створення: Історія, документи / Упор. О. Зінкевич, В. Овсієнко. — 2006. — 128 с.;

Василь Стус. Двадцять років після смерті: Сучасне сприйняття і переосмислення. — Молода нація. — 2006. — № 1 (38). — С. 3–400;

До 100-ліття ген.-дисидента Петра Григоренка (1907–1987) // Молода нація. — 2007. — № 1 (42). — С. 5–268;

До 60-ліття Валерія Марченка (1947–1984) // Молода нація. — 2007. — № 3 (44). — С. 3–279;

Репресії в Україні: 1917–1990: Наук.-допоміжн. бібліогр. покажчик / Упор. Є. Бабич, В. Патока. — 2008. — 515 с.

Ген. Петро Григоренко: Спогади, ст., мат-ли / Упор. О. Обертас, передм. А. Григоренка. — 2008. — 828 с.;

Буклети: Valentyn Moroz: Historian. — 1973. — 12 с.;

Leonid Plyushch: Cyberneticist. — 1973. — 8 с.;

Trials in Ukraine: 1973. — 1974. — 24 с.;

Ukrainian Women in Soviet Prisons / Текст Б. Ясеня (Ю. Саєвича). — 1975. — 28 с.;

Ukrainian Women in Soviet Prisons. — 1975. — 8 с.

Література: Бойків О. Горючий «Смолоскип» // Укр. слово. — Пар. — 1960. — 31 липня;

Styrkul V. The Torch Which Produces Darkness // News from Ukraine. — 1984. — № 2. — Січень;

Кирилюк В. Незгасн. «Смолоскип» // Літ. Україна. — 1991. — 19 грудня;

Для кого горить «Смолоскип» // За вільну Україну. — 1992. — 20 лютого;

«Смолоскип», що душу рве до волі // Роб. газ. — 1992. — 11 вересня;

«Смолоскип», зовущий к свободі // Раб. газ. — 1992. — 11 вересня;

Солонський А. При світлі «Смолоскипа» // Голос України. — 1992. — 12 вересня;

«Смолоскип» світить для України // Культ. і життя. — 1992. — 3 жовтня.

«СМОЛОСКИП» — часопис, присвячен. обороні людськ. прав в Україні та Сх Європі, періодичне вид. Укр. інформ. служби «Смолоскип» і Ком-ту гельс. гарантій для України.

«Смолоскип» («С.») як сторінка укр. молоді при часописі «Укр. слово» в Пар. почав з'являтися 1950 (ч. 1, 1950 — ч. 20, 1952), переформувався на журн. укр. молоді 1952 (ч. 21, 1952 — ч. 79, 1957). Після трирічн. перерви «С.» почав з'являтися в амер. м. Балтимор як журн. укр. молоді та студ. (ч. 80, 1960 — ч. 125, 1967). Після

десятирічч. перерви «С.» надалі з'являвся укр. і англ. мовами як вид. УІС «Смолоскип» і Ком-ту Гельс. гарантій для України, друкован. у газ. форматі в амер. м. Балтимор–Елікот–Сіті (ч. 1, 1978 — ч. 41, 1989).

1950–1957, 1960–1967, 1978–1989: Гол. ред. був О. Зінкевич;

1950–1957: Членами редколегії в різні роки були І. Сілецький, А. Кобилко, В. Михальчук (Франція), Р. Шило–Бакум (США), Б. Коваль (Аргентина);

1960–1967: Членами вид. комісії в різні роки були Л. Винницький (гол.), В. Бакум, П. Дорожинський, Б. Гасюк, О. Зінкевич, Т. Онуферко, Д. Пілецький, М. Антонович, М. Царинник, А. Процик, Д. Струк; членами редколегії між 1960 і 1967 були Т. Онуферко, Р. Левинський, Л. Бачинський, Б. Гасюк, М. Царинник, М. Антонович, Д. Струк, О. Шевченко;

1978–1982: членами редколегії були А. Зварун, Б. Ясень (Ю. Саєвич), А. Фединський, О. Іщук (Одежинська), О. Дейчаківський, Ю. Дейчаківський, у 1982–1989 часопис редагувала колегія.

1950–57 вид. приділяло гол. увагу д-сті укр. молоді та студ. в країнах укр. поселення, депортації молоді з України на цілині землі в Казахстан, змінам у комсомолі після смерті Й. Сталіна, твор. заборонен. в Україні письм. Опубл. ст. про суди у правах СБУ і СУМ, у ж. була сторінка «Юність» (ред. Л. Винар), на якій публікувалися ст. про М. Хвильового, О. Слісаренка, Ю. Яновського, М. Йогансена, П. Тичину, О. Ольжича, О. Телігу, Волобуєва, ВАПЛІТЕ та ін., ст. відом. укр. культ. діячів О. Гриця, Ю. Бойка, Г. Совачевої, адмірала В. Савченка–Більського, О. Ждановича, І. Розгона, про рос. колоніалізм у спорті, про зустрічі з культ. діячами з України.

Після відновлення у 1960 журн. змінив свій профіль. Найбільше уваги приділено твор. шістдесятників, а згодом укр. самвидавові. У журн. опубл. цикл ст. О. Зінкевича про твор. наймолодшу в Україні письм., ст. з добірками віршів і прозов. творів Л. Костенко, М. Вінграновського, В. Симоненка, І. Драча, Є. Гуцала, І. Жиленко,

О. Лупія, С. Йовенко, В. Коротича, Ю. Ковалю, В. Голобородька, Л. Скирди, а також молодих діаспорн. поетів Б. Рубчака, Д. Струка, О. Коверка. З 1967 «С.» гол. увагу приділяв творам укр. самвидаву, обороні укр. політв'язнів; опубл. вірші С. Караванського, М. Масютка, заклики на захист І. Світличного й І. Дзюби та ін., опубл. інтерв'ю з Т. Бульбою–Боровцем, кол. генералами УНР.

З 1968 журн. не вих. Його відновлено 1978 в газ. форматі. Вих. укр. і англ. мовами як вид. УІС «Смолоскип» і Ком-ту Гельс. гарантій для України, присвячене обороні людськ. прав в Україні і в Сх Європі. «С.» був унікальним укр. вид., що в кожн. вип. інформувало про нові арешти в Україні й ін. респ. СРСР, публікувало адреси політв'язнів із закликом привітати їх з нагоди дня народження й різн. свят, вміщувало мат-ли про В. Симоненка, В. Стуса, В. Марченка, Н. Світличну, О. Гейко, Й. Терелю, Миколу і Раїсу Руденків, Є. Сверстюка, С. Шабатуру, Ю. Шухевича, Д. Шумука, щоденник Г. Снегирьова, про акції за самостійну участь України в Олімпійськ. іграх і міжн. спортивних змаганнях.

1995 ж. «Смолоскип» відновлено в Україні.

«SMOLOSKYP» — англom. кварталник, присвячен. обороні людськ. прав в Україні і в Сх Європі, вид. Ком-ту Гельс. гарантій для України й УІС «Смолоскип».

Англom. часопис засновано 1978 в м. Балтимор (Елікот–Сіті), США, з'являвся до 1989, його редагувала редколегія, членами якої в різні роки були: Б. Маслянка, А. Фединський, Б. Ясень (Ю. Саєвич), О. Іщук (Одежинська), А. Зварун, О. Дейчаківський, О. Зінкевич, Ю. Дейчаківський, Л. Верба (Д. Стець), А. Сороковський.

Квартальник «С.» цілковито присвячувався обороні людськ. і нац. прав в Україні. У кожн. вип. публікувалися списки нових політв'язнів і в'язнів сумління в Україні та в ін. респ. СРСР, їхні адреси, подавалася інформація про акції на їхн. захист, про д-сть правозах. груп і ком-тів.